

Professioneel statuut

Soort document:	:	Interne beleidsnotitie
Status	:	Definitief
Vastgesteld door:	:	MT
Ingangsdatum:	:	Maart 2016
Revisie	:	Augustus 2025

Waarom is er een professioneel statuut?

Al onze hulpverleners zijn geregistreerd bij een beroepsvereniging en werken volgens de bijbehorende beroepscode. Zij vallen daarmee binnen de tuchtrechtelijke instanties van hun beroepsverenigingen. Bij hulpverleners met een BIG registratie is bovendien het medisch tuchtrecht van toepassing, dit betreft bijvoorbeeld Orthopedagoog Generalisten, de Gezondheidszorg Psychologen, de Klinisch Psychologen, de Psychiaters en de Verpleegkundig Specialisten.

Het professioneel statuut is gemaakt om de professionele autonomie en verantwoordelijkheden van de diverse medewerkers binnen Molendrift transparant te beschrijven, op een manier die past binnen de werkwijze van Molendrift. Daarbij gaat het professioneel statuut in op de verwachte beroepshouding. Dit vergemakkelijkt de toepassing van het professioneel statuut in de dagelijkse praktijk.

Het professioneel statuut biedt algemene kaders, gesteld door *wet & regelgeving* en *jurisprudentie* (inclusief *gedragcodes* en *codes van beroepsverenigingen*), *opleidingseisen* en het *beleid* van Molendrift.

Het professioneel statuut moet gezien worden als een richtlijn in handelen. Medewerkers dienen hun handelen steeds af te wegen en het belang van de cliënt daarbij voorop stellen. Het professioneel statuut biedt daarbij een handvat, maar als feiten en omstandigheden daartoe aanleiding geven kan gemotiveerd en beargumenteerd worden afgeweken van dit professioneel statuut, in het belang van de cliënt.

Bij het opstellen van het professioneel statuut is gebruik gemaakt van het Landelijk Kwaliteitsstatuut, versie 4.0 die in januari 2025 is vastgesteld. Dit Kwaliteitsstatuut is van toepassing op de zorg die onder de Zorgverzekeringswet valt. Voor de zorg aan minderjarige cliënten is het gebruik van het Kwaliteitsstatuut niet verplicht. Molendrift heeft een Kwaliteitsstatuut gemaakt, zowel voor de zorg voor meerderjarige als voor de zorg voor minderjarige cliënten. Bij de zorg voor minderjarige cliënten

is echter meer ruimte genomen voor beredeneerd afwijken. Dit betreft bijvoorbeeld de invulling van regiebehandelaarschap. Het professioneel statuut heeft als doel om voor cliënten en financiers inzichtelijk te maken hoe Molendrift aan de kwaliteitsaspecten vorm en inhoud geeft. Ook dient het als kader voor werkafspraken binnen Molendrift, die verder zijn uitgewerkt in dit professioneel statuut.

Bij het opstellen, bijstellen en evalueren van het Professioneel Statuut zal altijd worden getoetst op proportionaliteit en uitvoerbaarheid.

Beroepshouding en professioneel handelen binnen Molendrift:

Molendrift hanteert de volgende uitgangspunten met betrekking tot de beroepshouding van de bij haar werkzame professionals.

Bejegening:

Iedere medewerker/hulpverlener van Molendrift:

- ✓ benadert de cliënt als (mede)mens met normale aanspraken op respect, beleefdheid en vertrouwen;
- ✓ gaat uit van de menselijke waardigheid en respecteert de persoonlijke autonomie en het morele zelfbeschikkingsrecht van de cliënt;
- ✓ treedt de cliënt tegemoet met een attitude conform de gangbare beroeps- en gedragscodes;
- ✓ gaat uit van een zo volledig mogelijk begrip voor specifieke aspecten, behoeften, vragen en keuzen van de cliënt;
- ✓ benoemt grenzen en legt uit als hij niet kan voldoen aan misschien overigens begrijpelijke behoeften of vragen van cliënten;
- ✓ werkt volgens de principes van evidence based practice en is opgeleid naar de laatste stand van inhoudelijke richtlijnen en protocollen.

Bovenstaande houdt (praktisch) in dat:

- ✓ de cliënt en eventuele naastbetrokkenen serieus worden genomen;
- ✓ er voldoende tijd en aandacht is in de gesprekken en dat zo nodig vervolggesprekken worden afgesproken;
- ✓ de medewerker zich houdt aan gemaakte afspraken;
- ✓ de medewerker rekening houdt met draagkracht en eventuele problematiek van naastbetrokkenen;
- ✓ een medewerker zijn mening niet opdringt aan cliënten en of naastbetrokkenen;
- ✓ de cliënt of degene die de cliënt vertegenwoordigt, zoveel mogelijk wordt betrokken bij de keuze voor de behandeling of de uitvoering ervan;
- ✓ een medewerker tijdig bij een regiebehandelaar meldt als er problemen (zijn) ontstaan in de bejegening van een cliënt of naastbetrokkene;
- ✓ een medewerker handelt volgens de principes van evidence based en geprotocolleerd werken zoals we dat binnen Molendrift voorstaan.

Verantwoordelijkheid:

Binnen Molendrift is er sprake van duaal leiderschap in de vorm van een bestuurder algemene zaken en een bestuurder inhoudelijke zaken. De bestuurders dragen gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor het behandelbeleid en de bedrijfsvoering en handelen binnen de Zorgbrede Governance Code. De bestuurders kunnen taken delegeren aan andere leden van het management team (MT), maar blijven eindverantwoordelijk voor zowel de kaders als het geheel.

MT-leden zijn gedelegeerd verantwoordelijk voor behandelbeleid en de organisatie van de zorg. Binnen dit duaal leiderschap, dragen de MT leden geen behandelverantwoordelijkheid voor de

behandeling van een individuele cliënt, maar zijn wel verantwoordelijk voor de randvoorwaarden waarbinnen de cliëntenzorg wordt uitgevoerd.

Molendrift respecteert de professionele autonomie van professionals. Tegelijkertijd dient de professional protocollen en richtlijnen binnen Molendrift in acht te nemen.

Bekwaam en bevoegd:

Molendrift werkt in de zorg zoveel mogelijk met geregistreerde behandelaren. Dit betreft registratie dan wel in het BIG-register, dan wel in het Kwaliteitsregister Jeugd. Ook stimuleren we registratie bij – dan wel lidmaatschap van – de eigen beroepsverenigingen van de professionals, zoals NVO, NIP, NVvP en BPSW.

Een behandelaar is alleen bevoegd handelingen te verrichten:

- ✓ die binnen het deskundigheidsgebied van de betreffende beroepsgroep vallen, en
- ✓ waartoe hij/zij bekwaam is, en
- ✓ waartoe hij/zij door Molendrift is aangewezen

Voorbehouden handelingen, in de zin van de BIG, mogen alleen in opdracht van een arts of psychiater worden uitgevoerd.

Bekwaamheid betekent niet alleen dat een medewerker voldoende kennis en ervaring heeft om een handeling naar behoren te verrichten, maar ook dat de medewerker weet wanneer de grens van zijn of haar deskundigheid en bekwaamheid is bereikt en wanneer hij/zij een deskundige collega dient te raadplegen of de behandeling aan een ander dient over te dragen.

Binnen het model van professionalisering wordt met iedere behandelaar geëvalueerd hoe zijn/haar vaardigheden zich ontwikkelen.

Regieverantwoordelijkheid:

Regieverantwoordelijkheid is de verantwoordelijkheid voor de integrale behandeling en de regievoering over het gehele zorgproces van een individuele cliënt.

Er is sprake van regieverantwoordelijkheid in alle fasen van het zorgproces: van de allereerste start in de diagnostiekfase tot afsluiting en nazorg. In bijlage 1 zijn de verantwoordelijkheden en taken van de regiebehandelaar nader uitgewerkt.

Regieverantwoordelijkheid kan slechts door één persoon worden uitgeoefend te weten door de regiebehandelaar. Wel is het mogelijk dat in verschillende fasen van de behandeling een andere persoon de regiebehandelaar is. Bijvoorbeeld gedurende de onderzoeksfase een indicierend regiebehandelaar en in de behandelfase een coördinerend regiebehandelaar. Bij Molendrift proberen we de zorg echter zo te organiseren dat de regiebehandelaar – en ook de eventueel overige betrokken behandelaren – gedurende het gehele traject dezelfde is (zijn). Dit is prettiger voor de client en meestal ook effectiever en efficiënter.

De regiebehandelaar coördineert de afstemming tussen alle betrokken behandelaren en is verantwoordelijk voor de integraliteit van de behandeling. Het overleg is gericht op overeenstemming door middel van gezamenlijke besluitvorming. Bij verschil van mening of inzicht over de in te stellen behandeling heeft de regiebehandelaar uiteindelijk de doorslaggevende stem, echter niet eerder nadat alle betrokken deskundigen gehoord zijn. Indien een verschil van mening of inzicht niet op deze

manier kan worden opgelost kunnen zowel de regiebehandelaar als een van de betrokken behandelaren escaleren naar de directeur behandelzaken.

Bij langdurige afwezigheid van de regiebehandelaar wordt de regieverantwoordelijkheid overgedragen.

Taken die behoren tot de regieverantwoordelijkheid kunnen worden gedelegeerd (zie bijlage 1). De verantwoordelijkheid zelf kan niet worden gedelegeerd.

Iedere behandelaar is verantwoordelijk voor de uitvoering van het eigen aandeel in de behandeling en is daarop aanspreekbaar.

Indien de regiebehandelaar niet zelf de behandelaar is voorziet de behandelaar de regiebehandelaar regelmatig van informatie, zodat de regiebehandelaar zijn verantwoordelijkheid kan waarmaken (o.a. door adequate rapportage in het Elektronisch Patiënten Dossier).

Binnen Molendrift kunnen de volgende disciplines regiebehandelaar zijn:

	Jonger dan 18 jaar (Jeugdwet)	18 jaar en ouder (Zorgverzekeringswet)
Psychiater	Ja	Ja
Klinisch Psycholoog	Ja	Ja
Orthopedagoog Generalist	Ja	Ja *)
Gezondheidszorg Psycholoog	Ja	Ja *)
Verpleegkundig specialist	Ja	Ja *)
Orthopedagoog	Ja *)	Nee
Psycholoog	Ja *)	Nee

*) De inzet van de discipline is afhankelijk:

- ✓ van de complexiteit van diagnostiek en behandeling. De zorgbehoefte van de cliënt is bepalend voor de inzet van de juiste expertises. De inschatting wordt gemaakt door een deskundige regiebehandelaar.
- ✓ van de eisen die gemeenten of zorgverzekeraars aan het regiebehandelaarschap stellen.

Wanneer de regiebehandelaar geen psychiater of klinisch psycholoog of verpleegkundig specialist is dan is er altijd een psychiater of klinisch psycholoog of verpleegkundig specialist beschikbaar voor advies of consultatie. In de diagnostiekfase en/of bij indicatiestelling is deze ook altijd betrokken.

Vanwege het belang van continuïteit van zorg is een wisseling van regiebehandelaar in beginsel ongewenst. Een wisseling van regiebehandelaar gebeurt altijd in overleg met de cliënt - en eventueel zijn/haar naasten - en is mogelijk in geval:

- ✓ van een verzoek daartoe van de cliënt (met redenen omkleed),
 - ✓ de regiebehandelaar gedurende langere tijd niet, of niet meer beschikbaar is,
 - ✓ start van een nieuwe fase van de behandeling.
- Bij multidisciplinaire en outreachende specialistische behandeling geldt het volgende:
- ✓ De regiebehandelaar heeft een wezenlijk aandeel in de inhoudelijke behandeling.
 - ✓ De regiebehandelaar zorgt ervoor dat in samenspraak met en naar tevredenheid van de cliënt een behandelplan wordt opgesteld en stelt deze vast.

- ✓ De regiebehandelaar draagt er zorg voor dat het behandelplan wordt uitgevoerd – en zo nodig – wordt bijgesteld.
- ✓ De regiebehandelaar draagt er zorg voor dat de verrichtingen of activiteiten van alle behandelaren die bij de behandeling van de cliënt betrokken zijn op elkaar zijn afgestemd.

Regieverantwoordelijkheid brengt met zich mee dat de regiebehandelaar beoordeelt wanneer hij de cliënt zelf ziet. In de diagnostiekfase moet hij de cliënt wel zelf zien of spreken (face to face, ear to ear, bit to bit).

Wanneer meerdere zorgaanbieders tegelijkertijd bij de behandeling van de cliënt zijn betrokken spant de regiebehandelaar zich in voor een goede samenwerking en afstemming, met toestemming van de cliënt.

Voorbehouden en risicovolle handelingen:

- Het voorschrijven van medicatie is voorbehouden aan artsen en onder voorwaarden aan verpleegkundig specialisten GGZ.
- Wanneer de regiebehandelaar geen kinder- en jeugdpsychiater of verpleegkundig specialist is dan moet de kinder- en jeugdpsychiater of verpleegkundig specialist worden geraadpleegd:
 - ✓ bij vragen over medicatie (in ieder geval bij nieuwe cliënten die psychofarmaca gebruiken)
 - ✓ bij vragen over somatische klachten of ziektebeelden of wanneer een lichamelijke ziekte of klacht de diagnostiek of behandeling compliceert
 - ✓ bij vragen over psychotische of ernstig depressieve symptomen
 - ✓ bij vragen over (mogelijke) suïcidaliteit, automutilatie en agressief gedrag
 - ✓ bij vragen over onvoorziene of onverklaarbare verergering of wijziging van symptomen of bij onverklaarbaar uitblijven van verbetering
 - ✓ wanneer dit noodzakelijk is voor de uitvoering van de wet Wvggz
 - ✓ in alle gevallen van twijfel over de vraag of de kinder- en jeugdpsychiater moet worden ingeroepen

In de wet BIG is een aantal voorbehouden handelingen opgenomen.

Op grond van de Wet Verplichtte GGZ (Wvggz) en de Wet Zorg en Dwang (Wzd) zijn er bijzondere bevoegdheden voor psychiaters namelijk:

- ✓ het afgeven van een geneeskundige verklaring bij een IBS
- ✓ het afgeven van een geneeskundige verklaring bij een voorlopige machtiging
- ✓ het afgeven van een geneeskundige verklaring bij een (verlenging van) voorwaardelijke machtiging en het opstellen van een behandelplan in het kader van de Wvggz in overeenstemming met de cliënt.

Bij het toepassen van middelen en maatregelen is een arts of psychiater verantwoordelijk voor de beslissing en moet daarom altijd zo mogelijk vooraf en anders direct achteraf door medewerkers worden ingeschakeld. De arts/psychiater moet beoordelen (vooraf) of toetsen (achteraf) of toepassing van middelen of maatregelen gerechtvaardigd is.

Opleiding / detachering:

In opleidingssituaties moet de supervisor steeds de bekwaamheid van de opleiding inschatten en is ook verantwoordelijk voor deze inschatting. Dit is bepalend voor de handelingen die de opleiding zelfstandig kan verrichten.

Hoe verantwoordelijkheid is geregeld bij detachering naar andere werkplekken is afhankelijk van de gemaakte afspraken daarover.

Aansprakelijkheid:

Elke medewerker moet zorgvuldig handelen richting cliënten. Een medewerker is alleen verantwoordelijk voor zijn of haar eigen aandeel in de behandeling en is hierop aanspreekbaar door de cliënt. Bij een eventuele procedure zal steeds het toetsingscriterium zijn: de zorgvuldigheid die onder de omstandigheden van het concrete geval van een redelijk bekwaam en redelijk handelend beroepsgenoot kan worden verwacht. Dit is goed hulpverlenerschap conform de WGBO. Een medewerker kan individueel worden aangesproken via het klachtrecht, het medisch tuchtrecht (BIG-geregistreerden) en het verenigingstuchtrecht (NVO, NIP, NVvP, BPSW), het strafrecht of het burgerlijk recht. Daar waar onzorgvuldig handelen leidt tot aansprakelijkheid voor de eventuele schade, ligt de aansprakelijkheid bij Molendrift als instelling en niet bij de individuele medewerker, tenzij er sprake is van opzettelijke of bewuste roekeloosheid.

Correspondentie:

Voor wat betreft het ondertekenen van brieven is het niet per definitie vereist dat de regiebehandelaar de brieven tekent of meeondertekent. Een brief kan worden verzonden door de meest aangewezen behandelaar. Dat neemt niet weg dat iedere medewerker de regiebehandelaar moet voorzien van alle informatie die deze nodig heeft om zijn taak goed te kunnen uitoefenen. Dit gebeurt in onderlinge afstemming tussen regiebehandelaar en medebehandelaar.